

Milí přátelé!

Když si vařím dvě vajíčka k obědu, koukám na MasterChefa v televizi. Ne, že by mne to nějak zvlášť zajímalo, ale je to lepší než sledovat jiné kanály, kde jsou jen reklamy nebo vraždy.

Soutěžící v MasterChefovi kuchtí z věcí, které jsem v životě neviděl, pokrmy, které jsem nikdy neochutnal.

Pak ale nastane čas reklamy a já přepínám na ČT 24 (tam jediné je jistota, že nebudou reklamy), kde jdou často zprávy z krajů, kde není co do huby, kde je hlad, žízeň, bída svrab a nedostatek.

A najednou se zastydím, že si tady soutěžíme, kdo udělá lepší talíř krevet nebo humra. Najednou mi zhořkne ten lanýžový olej – i když jsem ho nikdá neměl.

A najednou jsou mi ty světové konflikty srozumitelnější. Že jsou to války mezi těmi, kteří mají bramborovou kaši s máslem, a těmi, kteří žerou šlupky z těch brambor. A že jedni chtějí ještě větší talíře a ti druzí udělají všechno, aby jim je sebrali. Zvlášť, když u toho ještě tak odporně mlaskaj! 😊

„Kde se pivo vaří“ a „Kde se pivo pije“ jsou názvy dvojevýstavy, kterou si na hlavní sezónu připravilo Muzeum Českého ráje v Turnově. Téma je jasné. Cílem kurátorů výstavy je představit historii i současnost pivovarnictví v našem regionu a pro milovníky starých časů připomenout zašlou slávu řady turnovských hostinců. Datum otevření výstav je **čtvrtek 27. června 2024.**

V hlavní budově muzea se nachází výstava s tématem historie výroby piva a s ní souvisejících oborů a řemesel a současně se představí staré turnovské pivovary (Táborský, Svoboda), dále stále působící pivovary na Malém Rohozci (1850) a ve Svijanech, který dokonce letos slaví kulaté 460. narozeniny, a v neposlední řadě také před pár lety založený Měšťanský pivovar Turnov, který je pokračovatelem tohoto oboru přímo v Turnově. Pro tuto část výstavy byly domluveny zápůjčky z Národního muzea pivovarnictví v Kostelci nad Černými lesy, jehož zakladatelé se pivovarnické historii věnují téměř třicet let a ve svých sbírkách mají kousky, které stojí za to vystavit.

Výstava v Kamenářském domě s názvem „Kde se pivo pije...“ přibližuje historii pohostinských služeb v Turnově a blízkém okolí. V přízemí Kamenářského domu je zařízen historický hostinec, který se v létě každou středu otevírá veřejnosti. Jedná se o první a jediné místo, kde se bude točit nově uvařené pivo „Svijany 460“, které na trh oficiálně vstoupí až 1. listopadu tohoto roku. Čímž také oslavíme narozeniny významného pivovaru, který dávno opustil hranice našeho regionu a jehož historii sledujeme již v roce 1564. Nad zmíněným hostincem, v patře Kamenářského domu, je instalována výstava raritních historických pivních láhví z našeho regionu, které si muzeum zapůjčilo od tří největších sběratelů v oboru. Ta je doplněna o historický exkurz do turnovských hostinců, jejichž historické snímky doprovází ukázky inzerce

těchto podniků, ze kterých je možné vyčíst, jaké pivo se u nás točilo. Svě si tak na výstavě najdou místní návštěvníci i široká turistická veřejnost.

Kde se pivo pije...

Muzeum Českého ráje v Turnově (Kamenářský dům) / 27. 6. – 8. 9. 2024

Kde se pivo vaří...

Muzeum Českého ráje v Turnově (Výstavní sál) / 27. 6. 2024 – leden 2025

≡ STONKY typu Psaronius – exponát měsíce června tentokrát pochází z naší geologicko-mineralogické sbírky

Stonky typu Psaronius (obr. 1) jsou zkamenělé části stromovitých kapradin, jejichž ekvivalenty známe i ze současných tropických oblastí světa.

Kapradiny dosahovaly v karbonu, v období svého největšího rozvoje, výšky až 10 metrů s listovými vějíři o délce až 6 metrů. Nejčastěji je jim přiřazováno olistění typu Pecopteris (obr. 2). Celistvé, nesbíhavé lístky, žilky se nespojovaly, přisedaly kolmo a celou bází.

Leštěné vzorky stonků typu Psaronius jsou mezi sběrateli velmi ceněné. Konkrétně u nás v Podkrkonoší i více než samotné drahokamy nebo kmeny typu Agathoxylon. Finanční hodnota pestře zbarveného kusu je úměrná míře dochování cévních svazků (zachování celého průřezu stonku). Čím je fosilie

hezčí, tím roste
 úměrně její cena.
 Přitom bez vybroušení
 jde často o nevzhledný
 kus kamene, který by
 leckterý sběratel
 snadno přehlédl.
 Mnoho cenných kusů
 v minulosti zmizelo
 v soukromých českých
 i zahraničních
 sbírkách, i proto
 bychom si měli vážit
 přírodního bohatství,
 které máme
 dochované
 v muzejních nebo
 univerzitních
 sbírkách. Tento
 konkrétní vzorek
 pochází ze sbírky
 MUDr. Jiřího Šolce
 a můžete ho vidět
 v turnovském muzeu
 do konce června.
 (MČRT)

2)

≡ Turnovské kulturní tipy:

pátek 21. června 2024

Evropský den hudby

Evropský den hudby je mezinárodní tradicí, která začala už v roce 1995. Ve středu 21. června 2024 přichází již podruhé do Turnova. Nechte se pozvat na den plný hudby na netradiční místa ve městě.

Již od roku 1995 se vždy 21. června na mnoha místech po celé Evropě slaví Evropský den hudby. Snahou tohoto kulturního počínu je zlepšit povědomí o umělecké úrovni v každém ze států našeho kontinentu, nebo třeba i rozvinout výměny v hudební oblasti mezi členy Evropské Unie a dalších evropských států. K Evropskému dni hudby se letos již podruhé připojuje i naše město celodenní bohatou oslavou hudby v turnovských ulicích, parcích a na dalších místech.

Program:

6:00 - Hrubý Rohozec - zámecký park - Turnovské orchestrální sdružení

9:00 - Městský park u letního kina - Komorní orchestr ZUŠ Turnov

12:00 - Náměstí Českého ráje - Duo BigBand

15:00 - Park T. G. Masaryka - Bodlák

18:00 - Maškova zahrada - Tony Beat

21:00 - Hrad Valdštejn - Pěvecký sbor Musica Fortuna

Hudební oslava, série koncertů, Turnov a okolí, vstup zdarma

pátek 21. června, 19.00, Letňák bar

Nose Pigeons

Nose Pigeons je hudební uskupení, které si pohrává s recesí svým specifickým způsobem. Tomu odpovídá i většina repertoáru. Jedná se převážně o covery legendárních šlágrů všemožných žánrů a autorských písní Matěje

Myslivce. Žánrově se skupina nejvíce pohybuje kolem rocku a punku. Soubor hraje ve složení Eliška Zakouřilová zpěv, Ondra Sokolář baskytara, Matěj Myslivec na bicí a Martin Hejduk na kytaru.

pátek 21. června, 19.00, divadlo

Tak trochu Švanda

Tak trochu parodie v podání studentů 13. třídy waldorfského lycea v Semilech.

Co se stane, když Tylův dudák Švanda objeví kouzlo elektrické kytary?

Z obyčejného vesnického hudebníčka vybaveného jen upřímným úsměvem s banjem, se stane prvotřídní rocker a tóny linoucí se mu z kytary se začnou valit ulicemi a působit rozruch, jaký si málokdo dokázal představit. I přes to, že se do světa vydal s čistou duší, aby si získal svou lásku, tak se ani on nevyhne svodům, které nabízí život bohéma a slavného umělce. Dokáže si Švanda zachovat svou naivitu a nevinnost, nebo ho pohltní sex, drogy a rokenrol? A aby toho nebylo málo, tak Švanda začne projevovat nevšední nadání dostat se do maléru, což ho zatáhne i do styku s nebezpečnou mafií. Švanda začíná hrát o život a jeho jedinou oporou je mu jen pár přátel a skupina hippiesáčků.

pátek 28. června 2024

Funkin' Turnov 2024

Již 19. ročník tradiční párty na konci školního roku vám opět přináší fajnový line-up pro letní večer.

Line-up:

SOUNDFALL: Přední regionální představitel žánrů gastro music, elevator music a lounge music. Ideální volba pro vaše pošmourné, deštivé odpoledne!

MANU DESTRA: Případnou oblačnost však snad rychle rozptýlí a publikum roztančí pětice mladých hudebníků pohybující se v oblasti elektronického popu.

PRAGO UNION & live band: Hip-hopové legendy a dvojnásobní držitelé hudební ceny Anděl Kato a DJ Ramel budou headlinerem letošního festivalu.

A když na festivalu, pak samozřejmě se špičkovou čtyřčlennou kapelou.

HITFAKERS: Funk, funk, funk a zase funk! Milácci především ženského a dětského publika ho přivezou větší než malé množství.

FUNK CORPORATION: Samozřejmě nesmí chybět ani pořádací kapela, která až na výjimku nechyběla na žádném ročníku. Průkopníci funku v kraji jsou na ve své misi takřka čtvrtstoletí.

Pozor! Vzhledem k omezení novou vyhláškou musíme končit již o půlnoci, proto začínáme už v 17:30.

Hudební festival, před Střelnicí **od 17:30**, vstupné v předprodeji 300 Kč

turnovsko

SEDMIHORKY – Hudební a divadelní Sedmihorské léto vzniklo v roce 2010 jako původně folk-rockový jednodenní festival. Postupem času se z něho stal jeden z nejznámějších a nejoblíbenějších letních festivalů. Jeho devizou je, že se neodehrává v jednom dni, ale kulturní vyžití přináší svým příznivcům po celé léto. Ani letos tomu nebude jinak.

Vystoupí mnoho hvězd hudebního i hereckého nebe. Pásmo kultury startuje letos **1. července** a brány zavře 22. srpna.

Už tradičně je festival protkán velkými jmény. Letos se poprvé na prknech v Sedmihorkách u Turnova objeví oblíbená Iva Janžurová se svým „jubilejním“ představením Pust'te mě ven. Po jejím boku jí bude sekundovat dcera (a zároveň režisérka představení) Sabina Remnudová. Toto představení Sedmihorské léto 2024 otevře v pondělí 1. července. V dalších divadelních představeních pak uvidíte Janu Paulovou, Václava Vydru, Simonu Stašovou, Jiřího Vlasáka, Ladislava Freje. V talk show pak neopakovatelnou Halinu Pawlowskou a hvězdu stand-upů Simonu.

Hvězdná jména ale nese také sekce hudební – Richard Müller s jeho nezapomenutelnými ikonickými hity, pod taktovkou Martina Kumžáka vystoupí MoonDance Orchestra a Filharmonie Hradec Králové s naprosto dokonalým projektem Michael Jackson Symphony – zpěvu se ujmou Dasha, Nad'a Wepperová, Dušan Kollár a Dušan Marko – a vězte, že pokud zavřete oči, uslyšíte Michaela Jacksona!

Dalšími peckami jsou bezesporu Pavel Šporcl s projektem Feeling Good, kdy ve neobvyklých aranžích zazní velké světové rockové a jazzové hity. Výjimkou nebudou sklady od Led Zepelin, The Who, Pink Floyd, G.Gershwina nebo Porga a mnohých dalších. Hudební třešničkou pak bude krásný koncert plný nostalgie a všem známých písní Karla Gotta v projektu MŮJ VZOR, BOŽSKÝ KAREL - Kristián Šebek zpívá písně Karla Gotta. Tento mladý muž láme rekordy v návštěvnosti a těší zlomená srdce fanynek božského Karla. Sedmihorské léto pro letošní rok připravilo několik novinek. Těmi jsou především VIP vstupenky, kde se mohou diváci těšit nejen na nejbližší kulturní zážitek z prvních řad, ale také na vybavení pro příjemnější sezení nebo welcome drink. Vstupenky také mohou diváci vybírat z několika sektorů, kde se liší cena, přičemž festival myslel na všechny a aby udělal kulturu ještě dostupnější, nabízí vstupenky také tradičně bez místenek, na které dosáhne opravdu každý. I letos si mohou zájemci zakoupit zvýhodněnou permanentku i s místenkou. Vstupenky najdete letos pouze na předprodejním portálu evstupenka.cz.

A PONDĚLÍ 1.7.		PUSŤTE MĚ VEN Iva Janžurová • Sabina Remundová
A ČTVRTEK 4.7.		MICHAEL JACKSON SYMPHONY Dasha • D. Wepperová • D. Kollár • D. Marko
A ÚTERÝ 9.7.		NIKDY NENÍ POZDĚ Jana Paulová • Václav Vydra
B ČTVRTEK 18.7.		RICHARD MÜLLER

SVIJANY – Pivovar Svijany na Liberecku investuje letos 50 milionů korun do nové linky na plnění nerezových sudů a navazujících technologií. Do provozu ji chtějí v největším pivovaru v Libereckém kraji uvést do konce letošního roku. Informoval o tom mluvčí pivovaru Luboš Spálovský. Za poslední roky investoval pivovar do rozvoje přes miliardu korun, největší investicí byla linka na stáčení piva do plechovek v roce 2017, která přišla na 100 milionů.

„Nová linka bude mít zhruba stejnou kapacitu jako dosavadní zařízení, tedy asi 240 sudů za hodinu, bude však podstatně modernější a spolehlivější. Navíc dokáže plnit i patnáctilitrové sudy, které tvoří stále větší podíl naší produkce,“ doplnil sládek Petr Menšík. Samotná linka přijde na 40 milionů korun, doplní ji ale i myčka a manipulační, stohovací a paletovací zařízení na sudy. Novou linku ve Svijanech nainstaluje český výrobce NT technics. „I v tomto případě jsme se jako česká firma záměrně rozhodli pro osvědčeného českého dodavatele,“ dodal sládek.

Pivovar ve Svijanech byl založen před 460 lety, loni dodal na trh 659 tisíc hektolitřů piva, meziročně zhruba o dvě procenta víc. Pokračující mírný pokles prodeje sudového piva se loni podle ředitele Romana Havlíka podařilo vyrovnat vyšším prodejem piva baleného, ale také vyšším objemem exportu. Letos by se pivovar rád dostal na 680 tisíc hektolitřů. Za rekordním rokem 2019 výroba stále zaostává, tehdy svijanští dodali na trh bezmála 710 tisíc hektolitřů piva.

Svijanský pivovar si zakládá na tradičním výrobním postupu takzvaném dvourmutovém způsobu vaření, kvašení v otevřených kádích a dlouhodobém zrání piva v ležáckých sklepích. Nabízí 17 druhů převážně nepasterizovaných piv, pro jejichž výrobu používá většinou humnový slad z malých českých a moravských nezávislých sladoven, vodu z vlastních studní a žatecký poloraný červeňák z vlastních chmelnic. K výročí uvařili ve Svijanech prémiový ležák 460, navazuje na čtyřistapadesátku, pozvedá ho podle Menšíka dodatečné zakvašení rozkvašenou mladinou, takzvané kroužky, a třetí kvašení v sudu. (Genus)

MALÁ SKÁLA –

Maloskalská Galerie Josefa Jíry, z. s.,
a obec Malá Skála
Vás zvou na výstavu
**Adéla Marie Jirků
& Boris Jirků
MAŘKA**

a na zahájení v sobotu 22. 6. 2024 v 17 hodin
Galerie Josefa Jíry – Boučkův statek – Malá Skála
Otevřeno denně, kromě pondělí, 11–17 hodin
Výstava potrvá od 23. 6. do 19. 7. 2024

VALDŠTEJN – 22. června, 10 – 16 hodin

Vojenský den na Valdštejně

Ukázka vojenské techniky, oděvů a jiného vybavení z období druhé světové

války. To vše zasazené do historických kulís hradu. Akce probíhá k příležitosti výročí 80 let od vylovení v Normandii. Vstupné: v rámci prohlídky hradu. Více informací na webu.

lomnicko

/// V říčce Olešce se rozšířil račí mor, plísňové onemocnění, které napadá evropské raky a způsobuje jejich úhyn. Krajská veterinární správa v Liberci ve středu proto vydala mimořádná veterinární opatření, která by měla šíření tohoto infekčního onemocnění bránit.

V platnosti budou půl roku, sdělil ve středu mluvčí Státní veterinární správy (SVS) Petr Vorlíček. V letošním roce jde podle SVS o první výskyt račího moru, loni řešili veterinární správy v České republice tři podobné případy.

Nákazu u uhynulých raků prokázalo vyšetření ve Státním veterinárním ústavu v Praze. Krajská veterinární správa proto ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR a městem Semily vymezila ochranné pásmo, které tvoří úsek Olešky od mostu na rozhraní Libštátu a Košťálova až po jez u benzinové čerpací stanice ve Slané u Semil. Opatření zakazují přemísťování ryb a dalších vodních živočichů z ochranného pásma do jiných vod. V odůvodněných případech může veterinární správa vydat výjimku.

„V ochranném pásmu je po lovu ryb nutné provést mechanickou očistu a dezinfekci rybářského náčiní,“ upozornil Vorlíček. Na opatření upozorňují informační tabule, které v lokalitě rozmístila agentura ochrany přírody a krajiny. Jsou na nich popsána opatření a uvedeny informace o nákaze a o možnostech prevence jejího šíření pro rybáře a veřejnost. Za nesplnění nebo porušení povinností vyplývajících z mimořádných veterinárních opatření může Krajská veterinární správa pro Liberecký kraj uložit pokutu.

Zdrojem račího moru jsou nepůvodní druhy raků ze Severní Ameriky, které jsou na rozdíl od původních evropských raků vůči nákaze odolné. Účinný prostředek, kterým by se dali raci vyléčit, neexistuje. Plíseň roste rakům na těle a do vody uvolňuje pohyblivé spory, jimiž se rozmnožuje. Plíseň je výhradně račím parazitem, jiné živočichy neohrožuje. Spory mohou přežívat ve vodě týdny až měsíce.

K šíření nákazy přispívá podle Vorlíčka například vypouštění raků do vodních toků z akvárií nebo vypouštění ryb, které mohly pobývat v kontaminované vodě. Spory plísně se mohou šířit i na rybářském náčiní. K přenosu nemoci stačí i voda infikovaná zoosporami nebo mokré předměty, jako jsou rybářské sítě nebo holínky. (Náš REGION)

lomnice n/p

/// Kulturní a informační středisko zve **v úterý 25. června** od 19 hodin na zámek na jazzový koncert skupiny Speak No Emil. Vstupné 200,- Kč lze zakoupit na www.zamek.kislomnice.cz, v TIC na náměstí nebo v den konání akce na místě.

Kulturní a informační středisko zve na zámek, kde je v přízemí připravena výstava Expedice středověk a v prvním patře výstava Historických a netradičních hudebních nástrojů.

semily

/// Z důvodu desinsekce prostor bude hlavní budova Muzea a Pojizerské galerie Semily v Husově ulici č. 2 ve dnech **21. - 23. června** uzavřena. O víkendu bude přístupná pouze nová expozice Léčitelé Pojizeří a Podkrkonoší v Jílovecké ulici a bude možné zajít na věž na kostele sv. Petra a Pavla v Semilech.

The poster features a dark blue background with a repeating pattern of light blue floral and leaf motifs. At the top left is a white square logo containing a stylized letter 'L' surrounded by botanical illustrations. To the right of the logo, the text 'Léčitelé Pojizeří a Podkrkonoší Stálá expozice' is written in white. Below this, the question 'Kdy nás můžete navštívit?' is written in large, bold, yellow letters. Underneath, in smaller yellow text, it says 'Prohlídky vycházejí vždy v 10:00 a ve 14:00 z hlavní budovy Muzea a Pojizerské galerie Semily (Husova 2), kde se také získávají vstupenky.' At the bottom, two lines of yellow text specify the visitation schedule: 'V červnu a září: pouze soboty a neděle' and 'V červenci a srpnu: každý den'.

/// Také vás možná v posledních měsících trápilo, že horní (hlavní) vyústění pramene svatého Václava je suché a že voda teče spárami mezi kameny? Trápilo to i nás v muzeu, a také zaměstnance městského Odboru rozvoje a správy majetku, kteří dlouze přemýšleli, jak to vyřešit a nestrhnout přitom pramen.

Vše se ale jako zázrakem vyřešilo "samo" během Bylinkového festivalu.

U pramene měl stánek o vodě náš kolega z jabloneckého Domu dětí a mládeže

Vikýř - když povídal o tom svízeli s vodou jednomu staršímu pánovi ve vestičce, ten řekl, že je proutkařem a že to zkusí profouknout. A opravdu, po jeho profouknutí začal pramen téci! (MPGS)

pramen sv. Václava

Zdejší zdroj chutné pitné vody byl pod Koštofrankem podchycen již v roce 1783 a železitým přísadám byly přisuzovány léčivé účinky. Kamennou studnici nad ním postavil roku 1857 Petr Hýřek z Jesenného a semlský obchodník Václav Zákoucký ji v roce 1894 dal ozdobit sochou svého patrona.

≡ Semilský most už není. A jelikož já zase nejsem v Semilech, trochu jsem vykradl fejbůček Bohumila Příklad a dal sem pár jeho fotografií.

Pěkné obrázky, takového mít spolupracovníka!

A jak bude vypadat nový semilský most?

Nový most bude mít tři pilíře, které ale budou v jiném rozmístění než u starého mostu. Nově bude i na straně dále od náměstí vést pod mostem cyklostezka navazující na regulaci. Na všech čtyřech místech bude možné z mostu sejít po schodech. Nové chodníky budou široké 3 a 4 metry. To je rozdíl oproti původním, kde byl problém, aby se vyhnuli dva chodci. Prozradila to paní starostka Mlejnková.

≡ Semilské kulturní tipy:

**28. 6., 10:00 - 29. 6. 2024, 16:00, Komenského náměstí
STAROČESKÁ POUŤ**

V pátek v podvečer – divadlo, ohňová show. V sobotu tradiční pouťový program – kolotoč, střelnice, houpačky, kejklíři, flašinet, jídlo, pití, pouťové zboží a mnoho dalšího. Přijďte pobejt a užít si klidnější část pouťového veselí.

BYSTRÁ n/J – 22. červen od 18.30

OSLAVA SLUNOV RATU - KELTSKÝ VEČER

3. ročník oslav slunovratu na ranči v Bystré nad Jizerou. Druidský rituál, noční scénická show, Předkapela Trio Simplicio - filmová hudba

Hlavní kapela SHIVERS - irská a bretaňská hudba, stylová kuchyně, kvalitní vína a destiláty, projížďky kočárem taženým koňmi, ukázka dravců, 3D

lukostřelecký parkur. Kde: Jízdárna Ranče Bystrá nad Jizerou

Vstupné 350 Kč, děti do 12 let zdarma, stanování možné.

železný brod

≡ Z historie města – železnobrodská plovárna

V místech, kde je dnes hasičské cvičiště a dětské hřiště, bývala dříve říční plovárna.

Koupání v Jizeře patřilo bezesporu mezi oblíbené letní radovánky již před stavbou plovárny. Jizera byla před regulací velmi idylickou řekou. Po obou březích ji lemoval téměř souvislý pás nízkých vrbových keřů. Kromě toho byly nízké, travnaté břehy a přístup k vodě kdekoli, tedy pokud nebyly výtky od majitele objektu.

V roce 1921 byly postaveny pro železnobrodský Sokol „letní koupelny“. Nacházely se na levém břehu řeky, proti jatkám. Šlo vlastně o dřevěnou budovu s oddělenými šatnami pro dámy a pány, s verandou a s přístupem do Jizery po dřevěných schůdkách.

V 30. letech se začal prosazovat názor, že nové, moderní koupaliště je pro město a jeho rozvoj turismu nezbytné.

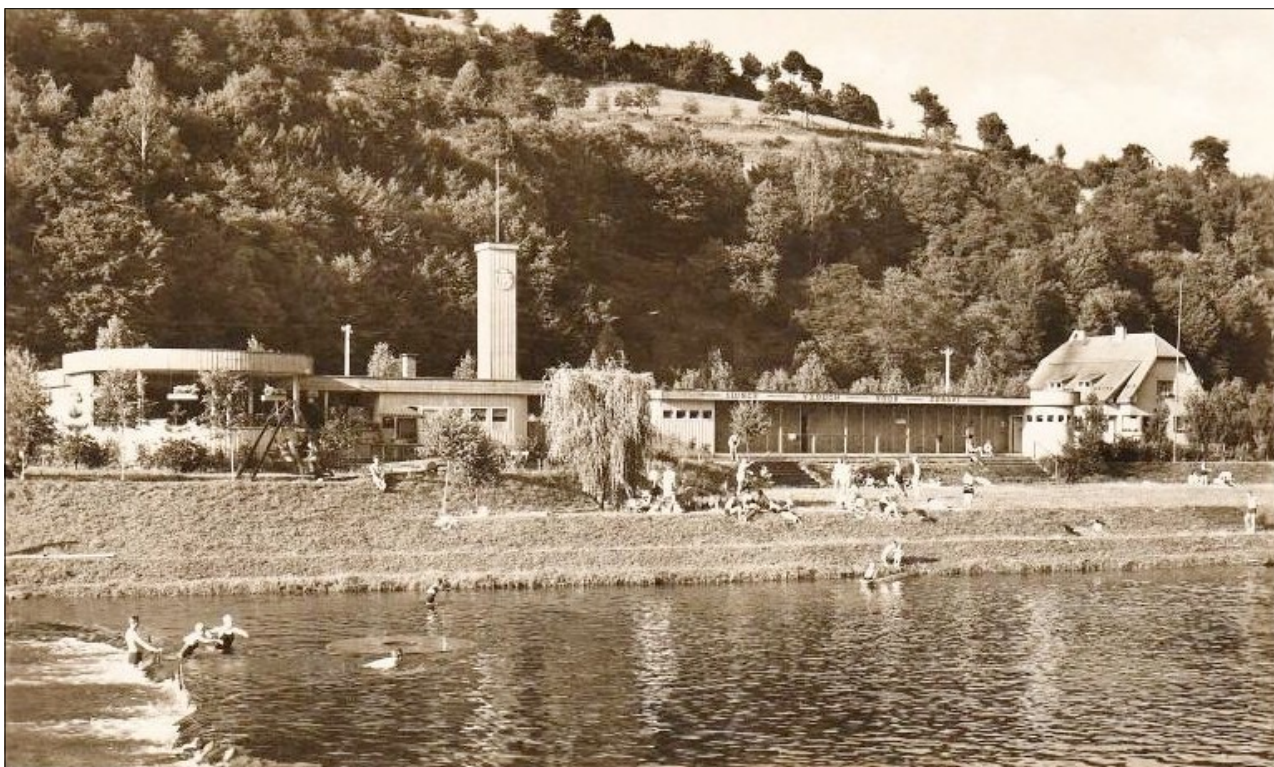
Došlo ke složitým jednáním mezi městem a Klubem českých turistů, který byl hlavním iniciátorem nového koupaliště, ale neměl na stavbu peníze. Město se vyjádřilo, že bude stavbu podporovat, ale jen s podmínkou, když to nebude muset financovat. Klub českých turistů zaslal městské radě v Železném Brodě memorandum, v němž byla opět zdůrazněna nutnost koupaliště ve městě.

Největší zásluhu o stavbu koupaliště měla Městská spořitelna, která přispěla obnosem 96 000 Kč k zakoupení pozemku.

V lednu 1936 předložil Odbor K.Č.T. městu návrh pachtovní smlouvy o pozemcích určených pro koupaliště, podle níž najímá tyto pozemky na 10 let za roční částku 50 Kč a svým nákladem zřídí na nich ve své působnosti koupaliště pro dospělé a mládež. Smlouva může být prodloužena na dalších deset let. Město na výslovné přání Odboru podepsalo tuto smlouvu bez výhrad v důvěře, že Odbor K.Č.T. se postará o řádné vybudování vyhovujícího koupaliště.

V pondělí 4. května 1936 se konala první schůze odboru pro stavbu koupaliště při Odboru K.Č.T. v Železném Brodě. Předsedou odboru byl zvolen Jaroslav Hudský, ředitel spořitelny, a jednatelem Ladislav Hoření. Podle usnesení valné hromady OKČT bylo 21. dubna 1936 vypsáno ofertní řízení pro tři projekty koupaliště. Soutěž byla omezena na stavitele zdejšího okresu. Odbor se rozhodl pro projekt vypracovaný firmou architekta a stavitele Karla Hlavatého. V projektu bylo hlavně přihlíženo na úspornost nákladů. Hlavní pavilon byl ze dřeva, částečně omítnutý, lat'kovaný s pestrými nátěry. Lhůta byla určena do 15. června 1936, aby koupaliště mohlo být předáno veřejnosti na letní sezonu.

V hlavním pavilonu měla být restaurace a taneční parket. Na koupališti bylo počítáno se hřištěm, můstkem na skok a písčnou pláží. Na červnové schůzi řešil Odbor vodovod, oplocení, nátěr, pojištění. Později nebylo zapomenuto ani na úpravu řečiště a po celé jarní období bylo bagrováním urovnáno dno a řečiště prohloubeno.

Slavnost otevření, původně stanovená na 12. července 1936, musela být pro krajně nepříznivé počasí odložena na neděli 26. července. Koupaliště se stalo, přes všechny nedostatky, oblíbené a návštěvy byly, díky nízkému vstupnému, velmi slušné. Neustále se pracovalo na odstranění nedodělků a celkovém zlepšení celého prostoru koupaliště. Byly postaveny nové schody proti restauračnímu pavilonu a také k řece Jizeře, upraven výjezd na pláž, aby se mohlo dostat pohodlněji i s dětskými kočárky. Byly rozšířeny dámské šatny a doplněna zeleň. Díky darům se podařilo obohatit inventář koupaliště třemi stoly se slunečníky a pingpongem.

Restaurace byla pronajata jedinému uchazeči, panu Josefu Zelenkovi, hoteliéroví a restauratérovi podniku Na Poště v Železném Brodě. Nájem činil 200 Kč za sezónu, a to na dvě období, sezónu 1937 a 1938. Pan Zelenka na koupališti

zavedl čtvrtěční tance při hudbě, proti kterým se vzedmula vlna námitek. Jak celý spor dopadl nevíme, ale další zmínky o tanečních zábavách na koupališti jsem nenašel.

Nevíme, jak plovárna sloužila návštěvníkům, ale v roce 1969 byl přijat projekt městského koupaliště, jehož autorem byl Ing. Ivo Sušický. V prosinci téhož roku byla stavba, na pravém břehu Jizery – na nábřeží Obránců míru, povolena. Poprvé se lidé zde koupali v roce 1972, kdy byl tzv. prozatímní provoz, ale kolaudace celého areálu proběhla až 18. srpna 1978. Osud staré plovárny není zcela jasný. K jejímu konci jistě přispěla povodeň v srpnu 1978.

V říjnu 1983 padlo rozhodnutí o odstranění části dřevěných šaten, ale opět nevíme, do jaké míry a zda skutečně k demolici došlo. Následující rok přidělil MěNV prostor staré plovárny na vybudování hasičského cvičiště. Zbytek staré plovárny byl pravděpodobně zbourán v letech 1990–1995.

V roce 2001 byl areál hasičského cvičiště zapsán do katastru nemovitostí pod novým čp. 831.

Rozsáhlejší text k železnobrodské plovárně vyjde ve vlastivědném sborníku Od Ještěda k Troskám.

/ David Řeřicha, pracovník muzea, *Železnobrodský zpravodaj*

jičín

≡ Slavnostní otevření Valdštejnské obrazárny

Valdštejnovo muzeum a mincovna otevírá novou část expozice – Valdštejnskou obrazárnu.

Nádherný prostor se stropem zdobeným planetárními lunetami a zodiakálními znameními od výtvarnice Marty Řezníčkové kráší reprodukce portrétů nejbližších členů rodiny Albrechta z Valdštejna. Nová část muzea bude veřejnosti slavnostně představena u příležitosti druhého ročníku Svátku patronkyměsta Jičina svaté

Sekundiny a to **v sobotu 22. 6. 2024**
v 9:30.

Kromě nových prostor muzea budou mít návštěvníci jedinečnou příležitost prohlédnout si po více než sto letech sepulchrum ze zaniklého barokního oltáře sv. Sekundiny, který se nacházel v kostele sv. Ignáce. Sepulchrum bude vystaveno jen v tento den a to v čase od 9:30 do 12:00.

O sepulchru

Na přelomu 19. a 20. století došlo při úpravách jičínského kostela sv. Ignáce k odstranění téměř veškerého barokního mobiliáře, který nahradil nový pseudogotický. Většina barokní výzdoby vzala za své, a my tak přišli o doklady duchovní kultury barokního Jičína.

O to větší význam má objev učiněný v interiéru kostela počátkem listopadu 2012, kdy bylo při demontáži oltáře sv. Františka Xaverského nečekaně objeveno sepulchrum ze zaniklého barokního oltáře sv. Sekundiny. Olověná schránka, původně vložená do menzy oltáře, dnes obsahuje z plechu složené „psaníčko“ s ostatky, biskupskou pečeť Bohumíra Kapouna ze Svojkova z roku 1701 a dvě v základu hliněné hrudky nejasné funkce a významu. Po více než sto letech se tak z dávné historie vynořuje významný religiózní předmět spjatý s historií barokního Jičína.

Během slavnostního otevření Valdštejnské obrazárny o sepulchru pohovoří Mgr. Pavel Kracík. Jste srdečně zváni!

/ Jindřiška Kracíková, *Jičínský zpravodaj*

✂ Rada města na svém 49. zasedání vydala Nařízení města Jičína, kterým se vymezují oblasti města, kde lze místní komunikace nebo jejich určené úseky užít ke stání silničního motorového vozidla za sjednanou cenu. Nový režim vychází ze Studie úpravy provozu v jádru města, kterou zpracovala Fakulta dopravní ČVUT. Od 1. 7. 2024 bude nově zpoplatněno parkování v ulicích Smiřických, Školní, Lindnerova, Chelčického, Balbínova, Fortna, Nerudova, Čelakovského a rovněž v druhé části parkoviště na autobusovém nádraží. Tak už to dorazilo i do Jičína... a bestie kráčí dál...

tanvaldsko

✂ Pověsti Tanvaldska – Hrudka másla

Na návrší Tanvaldu-Žďáru se nachází romantický skalní útvar zvaný „Butterweckl“ (Hrudka másla), název dostal podle zvláštního tvaru. V dřívějších dobách byl na horní části skály umístěn dřevěný kříž.

K onomu skalnímu útvaru se váže i následující pověst:

V dávných dobách sídlilo v tísnivých lesích našeho kraje jen několik uhlířů a dřevorubců. Prales pokrýval Špičák od vrcholu až dolů k řece Kamenici a řece Desné. Výjimkou bylo jen několik malých zelených luk v tmavozeleném kobercově rozprostřeném lese, kde povětšinou sídlili a měli milíře uhlíři. Nad lesem vyčníval skalní masiv „Butterweckl“, který v té době byl o mnoho větší a romantičtější než dnes, a v prostorné jeskyni poskytoval příležitostné přístřeší. V jeskyni měl delší dobu pobývat vůdce loupežníků s několika svými druhy.

Loupežníci ohrožovali obyvatele lesů, kteří v důsledku těžkých válek beztak žili ve strachu. Loupežníci přicházeli do jejich příbytků a obírali je o poslední

potravin. Když ale obyvatelé lesa již sami neměli co jíst, a tudíž jim nebylo co sebrat, začali loupežníci postupně tento bídný kraj opouštět. Nakonec z celé loupežnické bandy zbyl jenom její vůdce s jedním věrným druhem. Tito dva chtěli ve zdejším kraji zůstat a často celé dny chodili po okolí, aby sehnali alespoň něco málo pro sebe k jídlu. Tak se jednoho dne stalo, že se vůdce loupežníků vrátil unavený a hladový do jeskyně, doufaje, že jeho druh sehnal alespoň něco k jídlu. K svému úleku zjistil, že jeho druh zmizel a zanechal na kamenném stole pouze malý balíček. Když balíček rozbalil, viděl, že je v něm jen hruška másla nepokrývající ani celou dlaň jeho ruky.

Zuřící vůdce loupežníků vši silou hodil tuto hrušku másla proti kamenné zdi jeskyně. V tom okamžiku zaburácelo, jako by se měl zbortit celý Špičák. Z černé klenby vyrazil ohnivý zážeh, který skálu roztránil a rozzuřeného vůdce loupežníků usmrtil.

/ Richard Seidel, *Tanvaldský zpravodaj*

liberecký kraj

≡ Soutěž Vesnice roku 2024 Libereckého kraje zná vítěze. Je jím obec Všelibice

Vítězem krajského kola soutěže Vesnice roku 2024 v Libereckém kraji se stala obec Všelibice na Liberecku. Zvítězila v konkurenci třinácti dalších přihlášených obcí napříč regionem.

Všelibice jsou dlouhodobým a úspěšným účastníkem soutěže. Zaujaly především novou mateřskou školou, opravou obecního úřadu a hasičské zbrojnice. Obec má dlouhodobou koncepci rozvoje, plánuje například výstavbu

bydlení pro seniory nebo obecního rybníku.

Obec disponuje velkým kulturním sálem, ve kterém se koná řada akcí. Mnoho diváků láká také vyhlášené celosvětové setkání motocyklů s motory do objemu 50 ccm – *Fichtl sraz*. Ve Všelibicích sídlí několik zemědělských subjektů a společnost zabývající se zpracováním plastu zaměstnávající především místní obyvatele.

Obec za vítězství v krajském kole obdrží vedle Zlaté stuhu a postupu do republikového finále také finanční ocenění ve výši 1,25 milionu korun z ministerstva pro místní rozvoj. Liberecký kraj umožní vítězi krajského kola čerpat dotaci z Programu obnovy venkova ve výši 500 tisíc korun.

V soutěži dále získala Modrou stuhu za společenský život obec Roprachtice na Semilsku, Bílou stuhu za činnost mládeže obec Polevsko z Českolipska. Zelenou stuhu za péči o zeleň a životní prostředí obdržel Mníšek na Liberecku. Fialová stuhu za inovace míří do Svijan na Liberecku. Další ocenění získaly obce Janův Důl (okres Liberec), Dubnice (okres Česká Lípa) a Pertoltice (okres Liberec). Obec Hlavice (okres Liberec), která získala cenu Vesnická knihovna Libereckého kraje, a Dlouhý Most (okres Liberec), který dostala diplom za vzorné vedení obecní kroniky, kraj obdaruje šeky ve výši 20 tisíc korun. (Jan Mikulička, Liberecký kraj)

✂ S jízdenkou Integrované dopravy Libereckého kraje (IDOL) bude možné od července dojet od Turnova, Lomnice nad Popelkou i Jilemnice až do Jičína v sousedním Královéhradeckém kraji. Cestující už nebudou potřebovat dvě jízdenky, usnadní to i pravidelné dojíždění za hranice kraje.

Nově si lidé budou moci pořídit na trasu i předplatné a díky tomu ušetřit, řekl náměstek hejtmána Jan Sviták (Starostové pro Liberecký kraj).

Na rozšíření spolupráce se dohodli organizátoři dopravy v obou krajích, z Královéhradeckého kraje bude možné s jízdenkou tamního integrovaného systému IREDO dojet až do Turnova nebo Semil. Už od února je možné s jízdenkou IDOL dojet autobusovými linkami 350 a 370 až do Libuně nebo Kněžnic na Jičínsku, teď se platnost jízdenky ještě prodlouží. Přesah směrem na Jičínsko už platí také ve vlacích z Lomnice nad Popelkou do Ktové a také v autobusech na lince 551 z Lomnice nad Popelkou do Libuně.

Propojení obou systémů předcházela úprava odbavovacích zařízení. „Oba tarify mají své odchylky z hlediska cenotvorby, ale svoje technické principy si přenášejí na území sousedního kraje prakticky beze změny,“ řekl Otto Pospíšil, jednatel společnosti Korid LK, která je koordinátorem dopravy Libereckého kraje. K cestě do sousedního kraje mohou lidé použít krajskou kartu Opuscard+, aplikaci Idolka nebo platební kartu. Cílem je umožnit cestování mezi kraji, nikoliv si vzájemně konkurovat, proto například nebude možné koupit jízdenku IDOL na cestu po území Královéhradeckého kraje a naopak. Nejde ale o jediné spojení mezi kraji, které mohou cestující s tarifem IDOL využít, podobně je možné cestovat do Středočeského kraje. „Například cestující z Turnova může jet na výhodnější jízdné s IDOL do Liberce, ale i do středočeské Mladé Boleslavi,“ řekl Sviták. Podobně například cestující ze Středočeského kraje může s jízdenkou PID (Pražská integrovaná doprava) dojet až k Máchovu jezeru na Českolipsku. Tarif IDOL dosahuje ve středních Čechách i do Mnichova Hradiště nebo Mělníka.

„Snažíme se, aby nebyly hranice krajů hranicí integrovaného dopravního systému, snažíme se pracovat na přesazích tak, aby lidé, kteří dojíždějí přes hranice krajů do zaměstnání, do škol a nebo prostě za turistickými účely, tak aby měli možnost využívat co nejjednodušeji jízdenky jednoho nebo druhého sousedního integrovaného dopravního systému,“ řekl Pospíšil. Přesah má proto i spojení směrem do sousedního Ústeckého kraje, ale také v autobusech do polské Bogatyně a Zhořelce.

(Liberecký kraj)

ČESKÁ LÍPA – Po odsunutých Němcích se dochovala noční košile, forma na bábovky nebo kronika

Vlastivědné muzeum v České Lípě získalo archiválie po českých Němcích odsunutých z České Lípy a okolí po druhé světové válce.

Rozsáhlý archiv zahrnuje desetitisíce fotografií, kroniky, výtvarná díla, ale i předměty osobní potřeby jako popsané taneční vějíře, noční košile nebo forma na bábovku. A také třeba ciferník z kostela v Novém Boru, dřevorezbu s výstupem na Klíč, jež visela v minulosti v jedné hospodě pod ním, nebo stavebníci znázorňující českolipské náměstí ve středověku. Novinářům to řekl historik novodobých dějin muzea Tomáš Cidlina.

Muzeum dostalo z německého Waldkraiburgu 50 metrů archiválií, k jejich převozu bylo potřeba dvou dodávek. „Já bych řekl, že akvizicí tohoto obrovského celku se významným způsobem rozšířily naše sbírky týkající se první poloviny 20. století. A těžko říct, ale mám obavu, že nezažiju větší akvizici ve své muzejní kariéře, než je tato,“ řekl Cidlina. Sbírkou je podle něj cenná i tím, že k jednotlivým předmětům lze přiřazovat konkrétní lidi. „K těm věcem máme příběh a víme, kdo byli jejich původci,“ dodal Cidlina. Muzeum chce sbírku do budoucna veřejně zpřístupnit. „My jsme se v souvislosti s převzetím zavázali, že se o ty věci nejen dobře postaráme, ale také je chceme postupně digitalizovat tak, aby byly přístupné široké badatelské obci, a to jak na české straně, tak na německé,“ řekl Cidlina.

Česká Lípa je po Děčínu teprve druhým městem v Česku, které takový archiv po odsunutých Němcích získalo. Krajské muzeum ho dostalo darem z Waldkraiburgu v Bavorsku, které se téměř před 80 lety stalo místem, kde zakotvily stovky vysídlených Němců z České Lípy, Novoborska, Dubska, z oblasti Mimoně nebo České Kamenice. Mezi nimi byla i rodačka z Kytlice Erika Rahnschová, která začala archiv vytvářet. Zemřela před dvěma lety a díky impulzu waldkraiburgského archiváře využilo muzeum v České Lípě možnosti sbírku získat.

Podle Cidliny k tomu pomohlo, že v Německu, čím jak ubývá pamětníků, zájem o studium dějin jejich osídlení v Čechách u jejich potomků klesá. „Zatímco u nás ta třetí a čtvrtá generace, která už se tady narodila, tak to už je generace,

kteře přestává vadit, že tato část naší historie je německojazyčná, a zkrátka ji přijímáme jako součást našich dějin. A badatelský zájem na české straně o tato témata oproti Německu naopak vzrůstá," uvedl. V archivu jsou podle něj například popsány i konkrétní příběhy Němců, jak vypadal jejich život v Čechách a jak se z jejich pohledu odehrával poválečný odsun.

Archiv by měl pomoci i městům a obcím při mapování jejich minulosti. Jeden konkrétní příklad v úterý novinářům popsal archivář Státního oblastního archivu v České Lípě Michal Rádl. „Nedávno se na nás obrátili z radnice z České Lípy, kde připravují tablo starostů od roku 1848. Známe jména starostů, od kdy do kdy byli v úřadě, ale nemáme jejich fotky," řekl Rádl s tím, že v jedné kronice z archivu je dnes objevil.

(Náš REGION)

HORNÍ POLICE – Poslední z 5 zvonů se vrátil do Horní Police, zvonici v poutním areálu rozezní poprvé po 80 letech

Zvonice v poutním areálu v Horní Polici na Českolipsku má po více než 80 letech znovu pět zvonů. Poslední dostala tento týden.

Poprvé se rozeznějí při poutní slavnosti 30. června, řekl ve středu správce farnosti Radek Jurnečka.

Zvony se do poutního areálu, který je národní kulturní památkou, začaly vracet před čtyřmi lety. Všechny jsou nové. V první etapě obnovy poutního areálu zvonář v roce 2020 zavěšoval tři největší, které váží 260, 520 a 950 kilogramů. Loni přibyl 170kilogramový pojmenovaný sv. Josef. „Tento je Jáchym. Je nejmenší a váží 125 kilogramů," dodal Jurnečka. Nový zvon požehná biskup Stanislav Přibyl právě při poutní slavnosti, která bude příští týden v neděli.

Poutní areál v Horní Polici patří k nejcennějším barokním památkám v Libereckém kraji. Vznikl na místě gotického kostela vypáleného husity. Podle legendy byla v roce 1523 na břehu Ploučnice nalezena soška Panny Marie, která byla vnímaná jako nebeský dar a lidé se jí přicházeli poklonit. Dnes je součástí hlavního

oltáře a místo, kde byla vylovena z řeky, připomíná mariánský sloup.

Poutní areál byl ještě před pár lety v havarijním stavu, jeho obnova začala v roce 2018 a dosud neskončila. Nejrozsáhlejší byla první etapa za více než 100 milionů korun, která trvala dva roky. Rekonstrukce se dočkaly kostel, zvonice, věžičky ambítů i exteriér. Na obnovu areálu se tehdy církvi podařilo získat evropské dotace, které pokryly většinu nákladů. Druhá etapa zhruba za 17 milionů korun byla zaměřená především na opravu zahrady a také ambitu, což je polokrytá chodba okolo kostela. „V tomto roce děláme průčelí fary, děláme zázemí pro cyklisty a budeme dělat toalety pro poutníky. Získali jsme na to dotaci asi 2,5 milionu korun,“ řekl Jurnečka.

U fary, která připomíná barokní zámeček, jde podle něj o první etapu rekonstrukce. Předchozí správce farnosti náklady na její celkovou obnovu odhadl na 60 milionů korun. „Faru budeme opravovat po částech,“ dodal Jurnečka. Podle něj nyní připravují žádost o získání dotace z evropského programu IROP.

Díky obnově zájem turistů o toto poutní místo stoupl. „Za měsíc tady máme šest až osm zájezdů,“ řekl správce farnosti. Dvakrát více lidí chodí i na bohoslužby. „Jsou každou neděli ve tři odpoledne a chodí tam kolem 50 lidí,“ dodal. (Náš REGION)

z vaší pošty

≡ OBČANE, NEMUDRUJ A PLAŤ!

„Tak co, uhlíři? A daně, platils?“ Jistě si mnozí vzpomenete na legendární větu z Drdovy pohádky „Dařbuján a Pandrhola“, zfilmované s nezapomenutelnými výkony herců Jiřího Sováka, Stanislava Neumanna a dalších. Rozmarná hříčka, plná osobitého humoru, zobrazila chorobnou nenažranost mocipána, který, na rozdíl od chudých chalupníků, hospodařil s velikým majetkem...

Snad jen náhodou jsem si na ni vzpomenu ve chvíli, kdy jsme všichni, jako „chalupníci“, letos obdrželi nový výměr daní z našich nemovitostí. A to ne zrovna malý. Rovnou o osmdesát procent vyšší, aniž bychom zaznamenali nějaký větší luxus v jejich užívání, natož pak v obecních či státních službách. Už jen samotný princip danění vybízí k zamyšlení.

Obecně: Občan státu zaplatí daň ze své vydělané mzdy, koupí od města či státu pozemek, stavební materiál, postaví domek a za to všechno i s kolaudací opět zaplatí daně. A pak každoročně zaplatí daň i za to, že ve svém, vlastním potem ztropeném domečku, konečně bydlí. A teď, bác, ještě málem dvakrát tolik. A to jsem ještě nepřipomenul ani daň z užívání silnic, které byly za naše společné peníze postaveny...

„Stát potřebuje peníze na sociální služby, lékaře, školství..., aby mohl fungovat,“ dostalo se nám lapidární vysvětlení. V pozadí ale nějak zůstalo další zdůvodnění toho, že ti, které jsme si „demokraticky“ zvolili, s našimi společnými financemi zřejmě hospodaří trochu podivně. Najednou totiž zjišťujeme, že

chybí peníze ve školství, ve zdravotnictví, v dopravě, v zemědělství, v obchodu, v průmyslu... A občan se ptá: Není toho najednou nějak moc? Jak vlastně hospodaří ti, které jsme tím pověřili? S jakými výsledky pracují ti, kteří nám léta tvrdili, že se budeme mít časem mnohem lépe a že plánování není nutné, protože trh všechno vyřeší za nás? A jakou oni sami dostávají odměnu za to, že naše hospodářství takto bezvadně „sílí a vzkvétá“? Nakonec jsem si uvědomil, že ještě neplatíme daň za vzduch, který společně dýcháme. No, uhlíři, možná se ještě ledasčeho dočkáme...

/ Otakar Grund, Turnov

PS – Nu, já si sice myslím, že scénka s výběrčím daní byla v Pyšné princezně, ale o to koneckonců nejde... fp

≡ Eja Kulovaný / sorry

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj